

Föreläsning i Navigeringskonstens historia 120126

Titel: Introduktion till navigeringskonstens historia och polynesierna

Navigation går ut på att kunna besvara två frågor. Var är jag och hur skall jag styra för att kunna komma dit jag önskar. Sol, måne och stjärnor har använts av många folkslag under historien både till havs och till land.

Polynesierna färdades långa sträckor över öppet hav i Stilla Havet långt innan de europeiska sjöfararna nådde dit. De hade en mycket noggrann kunskap om rörelsen hos olika stjärnor, om solens höjd på olika breddgrader, om vindar och utseendet av oceanen på olika platser. Eftersom de färdades både norr och söder om ekvatorn kunde de inte enbart vara beroende av polstjärnan som angivare av latituden. Vi studerar vilka hjälpmedel de hade till hands, och vilka benämningar olika stjärnor fick. Olika stjärnor har använts både för att bestämma en viss riktning, och för att bestämma positionen för en ö.

Här är några av de frågor som föreläsningen behandlar:

- Hur kan polstjärnan användas på norra halvklotet?
- Hur används solen på norra halvklotet?
- Hur rör sig stjärnorna över himlavalvet?
- Är det lättast att bestämma latitud eller longitud?
- Vilka var de första sjöfararna?
- Vart seglade polynesierna?
- Hur använde de stjärnorna för att hålla kursen?
- Vilka stjärnor har använts?
- Hur navigerade de söder om ekvatorn?
- Hur användes solen?
- Hur uppskattade man hur långt man kommit?
- Finns det några instrument bevarade?

Litteraturtips:

We, the Navigators
The Ancient Art of Landfinding in the Pacific
David Lewis, 1994
ISBN 0 8248 1582 3

Länkar:

http://pvs.kcc.hawaii.edu/ike/hookele/star_compasses.html